

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a JUDr. Ing. Venduly Sochorové v právní věci

žalobce: **Bc. J. K.**
zastoupeného advokátem Mgr. Bc. Ivem Nejezchlebem
sídlem AK Joštova 138/4, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Velitel vzdušných sil**
Ministerstvo obrany
sekce právní, odbor pro právní zastupování
sídlem náměstí Svobody 471/4, Praha 6

o žalobě proti **rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 10. 2017, čj. MO 209070/2017-3031**

takto:

- I. Rozhodnutí Velitele vzdušných sil ze dne 12. 10. 2017, čj. MO 209070/2017-3031 se ve výroku I. ruší a věc se v této části vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Ve zbytku se žaloba zamítá.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 5614 Kč k rukám právního zástupce Mgr. Bc. Iva Nejezchleba, advokáta, sídlem Joštova 138/4, Brno, a to do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal veliteli VÚ 4574 Přerov dne 21. 4. 2008 žádost o dorovnání platu z důvodu nesprávně stanovené pracovní doby pro nesprávné rozvržení doby služby a pohotovosti na pracovišti. O této žádosti rozhodoval několikrát správní orgán 1. stupně, odvolací orgán i soud ve správním soudnictví. Posledním rozhodnutím o uvedené žádosti žalobce bylo rozhodnutí VÚ 2427 Sedlec (dále jen „správní orgán 1. stupně“), jako právního nástupce VÚ 4574 Přerov, ze dne 25. 1. 2017, kterým správní orgán 1. stupně rozhodl ve výroku I. tak, že se žalobci přiznává odměna za práci přesčas ve výši 122 952 Kč, výrokem II. rozhodnutí žádost ve zbylém rozsahu jako nedůvodnou zamítl (dále jen „rozhodnutí o platovém nároku“). Částku ve výši 122 952 Kč přiznal správní orgán 1. stupně žalobci nikoliv proto, že mu byla pohotovost nařízena nezákonně, nýbrž z toho důvodu, že jím odsloužená služební pohotovost v době od 21. 4. 2005 do 28. 7. 2008 přesáhla maximální limity pracovní doby a za její odsloužení mu tak náležel příplatek za práci přesčas (§ 10 zákona č. 142/1992 Sb., o platu). Platové nároky z doby před 21. 4. 2005 měl správní orgán 1. stupně za promlčené.
2. Správní orgán 1. stupně dále vydal dne 31. 7. 2017 rozhodnutí, kterým nevyhověl žádosti žalobce o přiznání příslušenství pohledávky (úroků z prodlení) z důvodu promlčení (dále jen „rozhodnutí o příslušenství“).
3. Proti výroku II. rozhodnutí o platovém nároku a proti rozhodnutí o příslušenství podal žalobce odvolání. Rozhodnutím označeným v záhlaví (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný podaná odvolání zamítl a ve výroku I. potvrdil rozhodnutí o platovém nároku a ve výroku II. potvrdil rozhodnutí o příslušenství.
4. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2020, č. j. 10 Ad 25/2017 - 38, které nabylo právní moci dne 4. 5. 2020, byla předmětná věc postoupena k vyřízení Krajskému soudu v Brně.

II. Shrnutí argumentace žalobce

5. Žalobce navrhuje napadené rozhodnutí zrušit, neboť jej v první řadě považuje za nepřezkoumatelné, jelikož výrok rozhodnutí a odůvodnění trpí neurčitostí.
6. Žalobce zdůvodňuje, že rozdělení výkonu služby na 12 hodin služby a 12 hodin pohotovosti bylo vždy jen formálním aktem rozdělení nepřetržitého výkonu 24 hodinové služby. Uvádí, že mu nikdy nebyla nařízena služební pohotovost, jak to vyžaduje § 30 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. Dodává, že služební pohotovost může být nařízena konkrétním rozkazem vůči konkrétnímu vojákovi a na přesně stanovenou dobu. Organizační rozkazy velitele, které byly vydávány vždy na celý kalendářní rok a z nichž nařízení služební pohotovosti dovozuje žalovaný, nemohou zakládat povinnost služební pohotovosti. V této souvislosti odkazuje na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 28. 3. 2013, č. j. 8 Ad 8/2012 - 61, který konstatoval, že pro stanovení odpovídající mzdy je důležité to, k čemu směřovaly konkrétní rozkazy, zda do výkonu pohotovosti nebo do výkonu služby. Žalobce dále namítá, že k nařízení služební pohotovosti nebyly splněny zákonné podmínky, jelikož nebylo určeno, jaký důležitý zájem služby má být služební pohotovostí sledován. Poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze

dne 20. 8. 2010, č. j. 10 A 34/2010 - 28, v němž tento soud vyložil důležitý zájem služby a z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služební pohotovosti. Dále k otázce důležitého zájmu služby poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011 - 126, č. 2823/2013 Sb. NSS, kterým NSS osvětlil, že důležitý zájem služby musí existovat již v momentě nařízení služební pohotovosti a musí být uveden tak, aby mohl být v případě soudního přezkumu rozkazu přezkoumatelným.

7. Žalobce nesouhlasí s tím, že by část jeho nároků byla již promlčena. Namítá, že služební orgán vůči němu využíval tísň, subordinace a nemožnost obrany proti neexistujícím rozkazům. V této souvislosti poukazuje na specifika vztahu mezi žalobcem, jako vojákem z povolání, a služebním orgánem. Vznáší námitku zneužití práva, kterou dovozuje z toho, že proces protiprávního rozdělování odpracovaných hodin na částečnou služební pohotovost byl organizován protiprávně a zcela vědomě a záměrně, s cílem co nejefektivnějšího využití nedostatečných lidských zdrojů. Uvádí ještě, že mu služební orgán neposkytoval součinnost ke stanovení jeho nároku a nemohl tak své právo uplatnit, což mělo za důsledek to, že promlčecí doba ani nepočala běžet. Ze všeho výše uvedeného dovozuje, že na námitku promlčení ze strany správního orgánu 1. stupně je nutno nahlížet jako na akt zjevného zneužití práva a promlčecí doba tak činí 10 let.
8. Na závěr žalobce argumentuje k promlčení nároku na příslušenství, a uvádí, že svůj nárok na zaplacení příslušenství uplatnil řádně a včas, přičemž i kdyby tento požadavek jeho podání neobsahovaly, nárok na příslušenství by mu i bez toho svědčil a nemohl být promlčen. Uvedené dovozuje z toho, že nárok na příslušenství mu vznikl přímo ze zákona a nemohl být promlčen dříve, než by došlo k promlčení nároku samotného. Bezpečnostní sbor se tak ocitl v prodlení. Přitom není rozhodující, od kterého data věřitel úroky požaduje, nýbrž den, kdy se dlužník dostal do prodlení.

III. Shrnutí argumentace žalovaného

9. Žalovaný navrhuje podanou žalobou zamítnout. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.
10. Žalovaný ve svém vyjádření po stručném shrnutí průběhu správního řízení uvádí, že z podaného odvolání je jednoznačně patrná vůle žalobce brojít pouze proti výroku II. rozhodnutí o platovém nároku, tedy proti promlčení jeho peněžitých nároků za dobu do 21. 4. 2005 a nikoliv proti výši peněžitých nároků přiznaných za dobu po 21. 4. 2005. V této souvislosti uvádí, že výše peněžitých nároků přiznaných ve výroku I. rozhodnutí prvního stupně závisí na posouzení otázky, zda byl žalobci nařízen výkon služby a služební pohotovosti, či nikoliv. Dovozuje, že pokud žalobce nenapadl i výrok I. rozhodnutí o platovém nároku, souhlasí s posouzením otázky zákonnosti rozložení výkonu jeho služby, tedy s rozložením na výkon služby a služební pohotovost.
11. K rozdělení služby žalovaný s odkazem na interní dokumenty a směrnice uvádí, že žalobce byl zařazován do služeb SAR (LPZS) na konkrétní dny denními rozkazy, přičemž průběh služby a časový rámec služby byl upraven v organizačních rozkazech. Dovozuje, že důležitý zájem služby může být i dlouhodobějšího rázu. Odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014 - 69, ve kterém tento soud konstatoval, že i kdyby důležitý zájem služby při nařízení služební pohotovosti absentoval, nelze dovozovat jiné platové nároky, než jaké stanovuje zákon o platu. Žalovaný dodává, že pokud byl nařízen výkon služby v rámci služební pohotovosti, vždy

byl výkon služby řádně proplacen. K organizačnímu rozkazu velitele na celý kalendářní rok dodává, že tento nemá pouze „organizační“ charakter, jak tvrdí žalobce, jelikož zakládá práva a povinnosti konkrétních osob (vojáků).

12. Žalovaný k promlčení nároku žalobce za období do 21. 4. 2005 uvádí, že nároky ze služebního poměru lze uplatnit podle § 161 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání v 3leté promlčecí lhůtě. V posuzovaném případě uplatnil žalobce svůj nárok dne 21. 4. 2008. Optikou uvedeného tak došlo k promlčení nároku na dorovnání ušlého platu žalobce vzniklého za měsíc březen roku 2005 a všechny dřívější nároky. K námitce zneužití práva a vyžívání tísně žalovaný v první řadě odkazuje na rozsudek Krajského soudu v Ostravě, ze dne 10. 7. 2015, č. j. 22 Ad 20/2014 - 69, dle kterého interní postupy služebního orgánu nikterak neomezuji žalobce, jako vojáka z povolání, v domáhání se svého práva. Dále žalovaný poukazuje na ustálenou judikaturu Ústavního soudu ČR [nález sp. zn. I. ÚS 643/04 ze dne 6. 9. 2005 (N 171/38 SbNU 367)] a Nejvyššího soudu ČR (rozsudek ze dne 8. 2. 2011, sp. zn. 21 Cdo 85/2010), ze které vyplývá, že samotné uplatnění námitky promlčení dobrým mravům neodporuje, neboť institut promlčení zásadním způsobem přispívá k principu právní jistoty. Připouští, že v některých případech je uplatnění námitky promlčení výrazem zneužití práva na úkor účastníka, který marné uplynutí lhůty nezavinil. Uzavírá, že to není případ žalobce, kterému v uplatnění jeho nároku nic nebránilo.
13. K rozhodnutí o příslušenství žalovaný shrnuje, že žalobce svůj nárok na příslušenství uplatnil poprvé v návrhu adresovaném Okresnímu soudu v Přerově, který však řízení zastavil pro věcnou nepřislusnost a odkázal žalobce do správního soudnictví. Podruhé pak žalobce uplatnil svůj nárok v odůvodnění odvolání ze dne 24. 3. 2017, které již adresoval odvolacímu správnímu orgánu. Žalovaný zdůrazňuje, že je nutné rozlišovat mezi vznikem nároku a jeho uplatněním, neboť nárok je vymahatelným subjektivním právem, které je nutné uplatnit. Uzavírá, že aby mohl být nárok na příslušenství v řízení přiznán, musel by jej žalobce řádně u služebního orgánu uplatnit. Žalobcův nárok na příslušenství je tak promlčen, jelikož jej do 16. 8. 2011 řádně neuplatnil.

IV. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba je **částečně důvodná**.

Skutková zjištění

15. Soud nejprve stručně nastíní skutkový stav, jak vyplynul z napadeného rozhodnutí a ze správního spisu, a to jen v rozsahu potřebném pro následné právní posouzení věci.
16. Žalobce byl v období rozhodném pro toto řízení, od 1. 12. 1998 do 31. 10. 2008, ve služebním poměru jako voják z povolání. Dne 21. 4. 2008 žalobce podal služebnímu orgánu žádost o dorovnání platu z důvodu nesprávně stanovené pracovní doby. Žádost byla ve správním řízení zamítnuta jako nedůvodná. Žalobce se v roce 2008 obrátil s návrhem na přezkum zamítnuté žádosti na Okresní soud v Přerově, který však řízení pro svou nepřislusnost zastavil a odkázal žalobce na soudy ve správním soudnictví. Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. 12. 2011, č. j. 10 Ca 77/2009 - 36, věc vrátil správním orgánům. Po tomto zrušení následovalo několik rozhodnutí správních orgánů, v rámci kterých odvolací orgán několikrát rušil rozhodnutí správního orgánu 1. stupně. Podrobná rekapitulace těchto procesních peripetií není pro posouzení věci nutná.

17. Posledními rozhodnutími správního orgánu 1. stupně v této věci jsou tak rozhodnutí o platovém nároku a rozhodnutí o příslušenství. Výrok I. rozhodnutí prvního stupně částečně přiznal žalobci uplatněný nárok ve výši 122 952 Kč, přičemž jej dovedl za práci přesčas a tedy spor o zařazování žalobce do služební pohotovosti zůstal nevyřešen. Výrokem II. zbylou část žádosti správní orgán 1. stupně zamítl jako nedůvodnou. Správní orgán 1. stupně rozhodoval i o příslušenství k nároku žalobce, a to rozhodnutím o příslušenství, kterým posoudil celý nárok žalobce jako promlčený.

Právní posouzení ve vztahu k platovému nároku

18. Předmětem sporu je otázka zařazování žalobce do služební pohotovosti a s tím související majetkový nárok na dorovnání platu. Sekundárně je otázkou sporu též to, zda jsou majetkové nároky žalobce za období do 21. 4. 2005, včetně nároku na příslušenství, promlčeny či nikoliv. Ve vztahu k nároku na příslušenství je spornou otázkou též to, zda žalobce tento nárok uplatnil řádně a včas.
19. Nejprve se soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Její příčinou může být buď nesrozumitelnost, nebo nedostatek důvodů. V obou případech však platí, že je potřeba s tímto institutem zacházet obezřetně a vyhradit jeho užití pouze těm případům, kdy vady odůvodnění reálně brání soudu v tom, aby napadené rozhodnutí přezkoumal (ve vztahu k soudním rozhodnutím srov. k nesrozumitelnosti rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013 - 25, bod [19], k nedostatku důvodů pak usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016 - 123, č. 3668/2018 Sb. NSS, body [29] - [30]). Žalobce své námitky stran nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí formuloval tak, že jeho výrok je zjevně neurčitý, jelikož neobsahuje konkrétní dny a časy, za které byl příplatek přiznán, toutéž vadou pak má trpět i odůvodnění napadeného rozhodnutí.
20. K tomu soud musí konstatovat, že napadené rozhodnutí vskutku trpí vadou nepřezkoumatelnosti. Hlavním důvodem je však to, že žalovaný uvedl ve vztahu k rozhodnutí o platovém nároku, že „z podaného odvolání je tedy jednoznačně patrná vůle odvolatele brojít toliko proti výroku č. II. rozhodnutí, tedy proti promlčení jeho peněžitých nároků za dobu do 21. 4. 2005 a nikoliv proti výši peněžitých nároků přiznaných za dobu po 21. 4. 2005“ a dále, že „pokud tedy odvolatel svým odvoláním nenapadá výrok č. I rozhodnutí, souhlasí na rozdíl od svého tvrzení, nejenom s vyplacením jisté výše peněžitého plnění uvedené v tomto výroku, nýbrž též s posouzením otázky zákonnosti rozložení výkonu služby odvolatele, na které přiznaná výše peněžitého plnění v podobě příplatku za práci přesčas závisí.“
21. Tato úvaha žalovaného není správná. Žalovaný se v části, ve které přezkoumával rozhodnutí o platovém nároku, zabýval toliko otázkou promlčení nároku žalobce do 21. 4. 2005. Zjevně přitom vycházel z toho, že výrok II. se týká pouze této otázky, což ale neodpovídá jeho textu – „Ve zbylém rozsahu žádost jako nedůvodnou zamítám.“ – a nelze to dovozovat ani z poznámky k němu učiněné, že „jsou navíc nároky uplatněné u služebního orgánu ... promlčeny“, který je jednak uvozen slovem „navíc“ a nadto měl zjevně patřit do odůvodnění rozhodnutí, neboť se jím výrok o nároku nijak nerozvíjí, pouze obhazuje. Je tedy mylná představa žalovaného, že v částečně vyhovujícím výroku I. je skryto (resp. mlčky vysloveno) i zamítnutí nepromlčené části nároku. Nelze tvrdit, že souhlasil-li žalobce s výrokem č. I, souhlasil také s jeho odůvodněním, které se dle žalovaného k tomuto výroku vztahovalo. Naopak, žalobce zcela správně brojil všemi svými argumenty jen proti nevyhovujícímu výroku.

22. Žalovaný tedy vyloučil z přezkumu v odvolacím řízení námitky žalobce vznesené v doplnění odvolání ze dne 24. 3. 2017. Konkrétně žalobce namítal, že mu služební pohotovost vůbec nebyla nařízena ve smyslu § 30 zákona o vojácích z povolání. Dále tvrdil, že zde ani nebyl zákonný důvod pro její nařízení. Poukazoval na výjimečnou povahu institutu služební pohotovosti. V neposlední řadě namítal, že nebyl naplněn důležitý zájem služby pro nařízení pohotovosti s odkazem na relevantní judikaturu. Všechny tyto námitky žalovaný ignoroval a nevyjádřil se k nim. Vzhledem k tomu, že tyto námitky byly předmětem řízení před správním orgánem 1. stupně a žalobce je svým odvoláním učinil předmětem přezkumu i v odvolacím řízení, bylo povinností žalovaného se jimi zabývat a vypořádat je, byť třeba jen odkazem na argumentaci rozhodnutí prvostupňového (řízení před orgánem prvního stupně a řízení před odvolacím orgánem představují jeden celek). Ve výsledku tak není napadené rozhodnutí v této části vůbec přezkoumatelné. Ve vyjádření k žalobě se naproti tomu žalovaný námitkami, které v napadeném rozhodnutí nezkoumal, zabýval. Vyjádření k žalobě před soudem, jakkoli podrobné, však nemůže zhojit vadu správního řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí.
23. Žalobce dále zpochybnil napadené rozhodnutí, resp. rozhodnutí o platovém nároku proto, že ve výroku nejsou uvedeny konkrétní dny a časy, za které byl žalobci nárok na příplatek za práci přesčas přiznán. V této souvislosti soud v první řadě zdůrazňuje, že samozřejmě uvedení konkrétních dnů a časů do výroku rozhodnutí nelze po správním orgánu požadovat. Stejně tak v odůvodnění není přesný seznam obsahující jednotlivé dny a časy nezbytný, pokud je z rozhodnutí zřejmé, z jakých podkladů vycházel sporný výpočet, jaké informace z těchto podkladů vyplynuly a jak tedy správní orgán dospěl k přiznané částce. Soud musí konstatovat, že odůvodnění rozhodnutí o platovém nároku je v tomto smyslu na hraně přezkoumatelnosti. Správní orgán 1. stupně pouze stručně uvedl, že vyšel z počtu hodin služební pohotovosti v daném dni a celkový počet hodin služební pohotovosti ve vojenském objektu za celé měsíce. Aniž by uváděl konkrétní počty hodin, přechází argumentačně na výpočet příplatku za práci přesčas s odkazem na průměrný měsíční hodinový výdělek žalobce. Tuto nejistotu nepomáhá odstranit ani spisový materiál, na který v této souvislosti správní orgán 1. stupně odkazuje, jelikož je z něj patrný výsledek, a nikoliv postup, který by bylo možné přezkoumat. Uvedenou vadu by měl v následujícím řízení zhojit ve svém rozhodnutí žalovaný a přezkoumatelně popsat, jak správní orgán 1. stupně dospěl k vyplacené částce.
24. Ačkoliv soud nemohl meritorně přezkoumat tu část napadeného rozhodnutí, která se vztahuje k výroku č. I., považuje přesto za vhodné vyjádřit se k otázce promlčení, na kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí přece jen věcně reagoval. Soud se neztotožnil s argumentací žalobce, který dovozuje, že promlčecí lhůta vůbec nezačala běžet, příp. že mu svědčila promlčecí lhůta 10 let.
25. Služební poměr vojáka z povolání nepochybně vykazuje odlišnosti oproti jiným zaměstnancům. Princip subordinace a vyšší stupeň loajality se u vojáků uplatňuje ve vztahu ke svému nadřízenému a pracovním rozkazům. Nelze však dle soudu dojít k názoru, že tyto pracovní specifika vojáka z povolání jej jakýmkoliv způsobem omezují v bránění svých práv, vyplývajících ze služebního poměru. Vztah služební nadřízenosti a podřízenosti v armádě soud vnímá jako standartní výkon činnosti, přičemž obecně hierarchie nemůže mít dle názoru soudu vliv na promlčení. Lze si samozřejmě představit objektivní důvody, typické pro vojáky z povolání, které by znemožnily žalobci uplatnit

včas svůj majetkový nárok. Může se jednat např. o zahraniční misi na místě bez infrastruktury, kde je reálné uplatnění nároku nemožné. Žádné takové důvody v případě žalobce nenastaly. Pokud měl žalobce za to, že je krácen na svém právu na spravedlivou odměnu, měl možnost uplatnit svůj nárok v zákonné 3leté lhůtě podle § 161 zákona o vojácích z povolání. Žalobce neuvádí, že by jej služební orgán nějakým konkrétním způsobem omezoval ve vyčíslení či uplatnění svého nároku. Jedinou objektivní překážkou, kterou žalobce uvádí, tak měl být samotný služební poměr, což však pro přiznání desetileté promlčecí lhůty není dostačující. Z důvodu nadbytečnosti proto soud neprováděl navržený důkaz stížností jiného vojáka na poměry vládnoucí u VÚ 4574 Přerov, neboť ten měl pouze potvrdit výše vypořádaná skutková tvrzení žalobce.

Právní posouzení ve vztahu k příslušenství

26. Výrok II. napadeného rozhodnutí je oddělitelným a samostatným výrokem, neboť se jím potvrzuje odlišné rozhodnutí správního orgánu 1. stupně (rozhodnutí o příslušenství). Soud v této části napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné neshledal, a proto je věcně přezkoumal.
27. Soud se ztotožnil se závěry žalovaného, že došlo k promlčení žalobcova nároku na příslušenství. Je zřejmé, že žalobce uplatnil svůj nárok na příslušenství řádně až dne 24. 3. 2017, tedy dlouho po uplynutí promlčecí lhůty, která je tříletá (§ 161 zákona o vojácích z povolání). Argumenty žalobce, zčásti obdobné těm, které uplatnil k promlčení části nároku, nemohou tento závěr zvrátit. Stejně jako v případě promlčení části nároku, žalobce nepřednesl soudu žádné tvrzení, které by svědčilo o objektivní nemožnosti uplatnit tento majetkový nárok včas. Soud se s touto argumentací žalobce vypořádal v bodě 24., proto nebude opakovat již řečené.
28. Žalobce dále ve vztahu k příslušenství žalobě tvrdí, že jeho podání učiněná ve správním řízení obsahují požadavek na přiznání úroku z prodlení. K tomuto obecnému tvrzení uvádí soud, že žalobce nespecifikoval žádné takové podání, které by požadavek na přiznání úroku z prodlení obsahovalo. Dovolává-li se žalobce svého nároku na příslušenství a jeho uplatnění, bylo na něm, aby prokázal, že tento nárok řádně uplatnil a označil podání, kterým tak učinil. Předmětem sporu v otázce příslušenství je právě časový moment uplatnění tohoto nároku. Pokud se žalobce domnívá, že svůj nárok vznesl včas, mohl jednoduše poukázat na konkrétní podání, kterým tak učinil. Není úlohou soudu, aby za žalobce všechna jeho podání detailně studoval a zjišťoval, zda a případně kdy se tak stalo.
29. Soud zvažoval i to, zda za uplatnění nároku ze strany žalobce nelze považovat návrh na přezkoumání rozhodnutí služebního orgánu dne 14. 8. 2008 podaný k Okresnímu soudu v Přerově, který jediný žalobce v příslušné části žaloby výslovně zmiňuje, byť v poněkud jiné souvislosti. Zde žalobce (v závěrečném návrhu výroku soudu) žádal též o přiznání příslušenství. Podle § 159 odst. 4 zákona o vojácích z povolání se však tyto nároky uplatňují nejprve u služebního orgánu. Předmětem správního řízení, které předcházelo návrhu podanému k okresnímu soudu, byla pouze žádost žalobce ze dne 17. 4. 2008. V této žádosti formuloval žalobce svůj nárok jako dorovnání platu, aniž žádal příslušenství tohoto nároku. Tím vymezil rozsah správního řízení před služebním orgánem. Podaným návrhem na přezkoumání se žalobce pokusil nepřipustně rozšířit předmět přezkumu o příslušenství, o kterém však služební a odvolací orgán vůbec nerozhodovaly. Návrhem podaným (nesprávně) k obecnému soudu tak nebyl zahájen nový civilní spor, jehož

předmětem by byl nárok žalobce na příslušenství. To potvrzuje i následující vývoj, kdy OS v Přerově řízení zastavil pro věcnou nepřislusnost a odkázal žalobce na správní soud, s čímž se žalobce spokojil a proti usnesení o zastavení civilního řízení se nijak nebránil. Následně podal k Městskému soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s. Toto řízení je pochopitelně omezeno jen na přezkum napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, a soud při svém rozhodování vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

30. Soud v této souvislosti poukazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 1. 2014, sp. zn. 32 Cdo 3873/2012, z něž plyne, že právo na úroky, i když jsou příslušenstvím pohledávky, je relativně samostatným právem a důsledky stavení promlčecí doby stíhají jen to právo, ohledně kterého bylo zahájeno soudní řízení. Ke stavení promlčecí doby v případě nároku na příslušenství tak nedošlo, jelikož nárok na příslušenství nebyl řádně a včas uplatněn (resp. žalobce neunesl v tomto směru dokonce ani břemeno tvrzení).
31. Žalobce dále poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2016, č. j. 6 As 75/2015 - 17, podle něhož nárok na doplatek za službu přesčas vzniká ze zákona uplynutím tří měsíců po jejím odsloužení, není-li za výkon služby poskytnuto náhradní volno. Služební orgán se tedy dostal do prodlení s jeho vyplacením, a tedy žalobci ex lege vznikl nárok na zaplacení úroků z prodlení. Soud v první řadě podotýká, že vznik nároku ze zákona není nic neobvyklého a lze se s tímto setkat i v rovině práva soukromého. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v § 100 odst. 1 uváděl, že právo se promlčí, jestliže nebylo vykonáno. Stejně ustanovení převzal do § 609 i zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Vznik práva a jeho vykonání tak nelze zaměňovat, jak to činí žalobce. Klíčovou otázkou rozhodnutí o příslušenství bylo uplatnění nároku na úroky z prodlení. Argumentace vznikem nároku je tak sekundární. Primární otázkou bylo, zda žalobce svůj nárok na příslušenství řádně uplatnil či nikoliv. To však žalobce neprokázal, proto soud i správní orgány posoudily jeho nárok na příslušenství jako promlčený. Odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 4. 2000, sp. zn. 25 Cdo 213/2000, je rovněž nepřiléhavý, jelikož ve věci projednávané před Nejvyšším soudem žalobkyně nárok na úroky z prodlení řádně uplatnila. NS v této věci konstatoval, že k prodlení s plněním peněžitého dluhu dochází uplynutím doby splatnosti a právo věřitele požadovat úroky z prodlení vzniká, jakmile došlo k prodlení dlužníka. Ze zákona tak žalobci skutečně vzniklo právo požadovat úroky z prodlení, ale na uplatnění tohoto práva měl 3letou promlčecí lhůtu (§ 161 odst. 1 zákona o vojácích), kterou zmeškal, a to o řadu let, nikoliv o tři měsíce nebo dokonce méně. Otázka, zda nárok vzniká okamžikem odsloužení přesčasových hodin, nebo až tři měsíce poté, tak při rozhodování o promlčení příslušenství (úroků z prodlení), kam ji žalobce v žalobě zařadil, nehrála žádnou roli.

V. Závěr a náklady řízení

32. Soud na závěr uvádí, že skutkově podobnou věc posoudil zcela shodně Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 15. 6. 2018, č. j. 6 Ad 31/2017 - 32. Odkázat lze zejména na jeho body [21] až [25] a [31], pokud jde o nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, a na body [29] až [30] ohledně promlčení nároku na plat a příslušenství.
33. S ohledem na zásadu hospodárnosti řízení se soud rozhodl ponechat výrok II. napadeného rozhodnutí v platnosti, jelikož je správný a zároveň je oddělitelný od výroku I. I v případě, že by odvolací orgán dospěl v navazujícím řízení k názoru, že je potřeba nárok

žalobce plně uspokojit, na závěru o promlčení nároku na příslušenství by to nic nezměnilo.

34. Na základě výše uvedených úvah shledal soud žalobu částečně důvodnou, proto napadené rozhodnutí ve výroku I. pro nepřezkoumatelnost zrušil (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Jelikož v něm bude žalovaný právním názorem krajského soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), shrnuje soud své závěry přehledně takto. Žalovaný musí přezkoumat otázku zákonnosti určování žalobce do služby a služební pohotovosti s ohledem na odvolací námitky žalobce. Také bude na žalovaném, aby přehledně odůvodnil, jak správní orgán 1. stupně dospěl k žalobci vyplacené částce a to tak, aby byl postup výpočtu přezkoumatelný.
35. Ve zbytku soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
36. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Soud zrušil výrok I. napadeného rozhodnutí, výrok II. ponechal v platnosti. Pokud by soud považoval úspěch žalobce za částečný a kvantifikoval jej jako poloviční (tj. naznal by, že žalobce uspěl v rozsahu 50 % své žaloby), musel by zvažovat rozdílné názory komentářové literatury na řešení této situace. Podle některých zdrojů je třeba v takovém případě odečíst od míry úspěchu žalobce míru jeho neúspěchu a žalobci by tak v tomto případě nebylo možné přiznat žádnou náhradu nákladů řízení (srov. Jemelka, L., Podhrázký, M., Vetešník, P., Zavřelová, J., Bohadlo, D., Šuránek, P. *Soudní řád správní. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, komentář k § 60, bod 11; dále srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, komentář k § 60, bod 8). Naproti tomu jiní autoři dovozují, že jakékoliv „krácení“ úspěchu žalobce není namístě s ohledem na to, že správními orgány se náklady řízení v řízeních před správními soudy pravidelně nepřiznávají (srov. Jirásek, J., in: Blažek, T. a kol. *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2014, komentář k § 60, část B. Částečný úspěch).
37. Krajský soud nicméně nakonec dospěl k názoru, že spíše než o částečném úspěchu ve věci je v tomto případě příhodnější hovořit o tom, že žalobce měl úspěch v jedné ze dvou věcí, jichž se jeho žaloba týkala. Přestože totiž žalobce žaloval jedno (odvolací) správní rozhodnutí, materiálně se jednalo o dvě relativně samostatné věci (napadeným rozhodnutím odvolací orgán potvrdil dvě různá rozhodnutí prvostupňová). V rozhodnutích šlo sice o platový nárok a jeho příslušenství, ovšem příslušenství mělo v tomto případě vcelku samostatný osud, a to zejména z hlediska promlčení (srov. argumentaci soudu výše v odůvodnění tohoto rozsudku). Soud proto přiznal, v souladu s komentářovou literaturou, žalobci náhradu těch nákladů řízení, jež připadají na věc, v níž měl plný úspěch (srov. Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, komentář k § 60, bod 9). Ty tvoří jednu polovinu celkových nákladů řízení.
38. Náklady řízení spočívaly v zaplaceném soudním poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč a v nákladech právního zastoupení v řízení před krajským soudem. Soud vyšel z obsahu spisu a naznal, že šlo o dva úkony právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), tj. převzetí a přípravu zastoupení (tu je třeba uhradit bez ohledu na to, že právní zástupce zastupoval žalobce již ve správním řízení – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. 1 As 21/2011 - 52, č. 2414/2011 Sb.

NSS) a podání žaloby, za něž dle § 7 bodu 5 aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu náleží odměna ve výši 6 200 Kč (2 x 3 100 Kč); a dále o náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 600 Kč (2 x 300 Kč). Protože zmocněný advokát je plátcem DPH, zvyšuje se tento nárok o částku 1 428 Kč odpovídající dani ve výši 21 %, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Náklady právního zastoupení tedy činí 8 228 Kč.

39. Celkem má žalovaný uhradit žalobci jako náhradu soudního poplatku a nákladů právního zastoupení částku 5 614 Kč (polovina z 11 228 Kč), k čemuž mu soud stanovil lhůtu jednoho měsíce.
40. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává, jelikož mu žádné náklady nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 26. 10. 2020

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu